

boru, nestačí k docílení téhož výsledku pouhý projev obecního starosty, by s požadavkem, by dluh byl zaplacen, bylo posečkáno, když starosta k tomu neměl zmocnění obce, jako v tomto případě. Nelze tedy uznati, že nastalo přetržení promlčení zažalované pohledávky, nýbrž jest přisvědčiti právnímu názoru nižších soudů, že pohledávka ta v době podání žaloby byla promlčena podle § 1486 č. 6 obč. zák. I když podle nálezů čí. 1732 a 7663 sb. n. s. jest k tomu, by započala běžeti lhůta promlčecí podle § 1486 obč. zák., potřebí nejen objektivní (§ 1478 obč. zák.), nýbrž i subjektivní možnosti výkonu práva, nemění to nic na předchozích vývodech, neboť žalobce nikterak neprokázal, že mu nebylo lze následkem omylu nebo nepřekonatelné překážky žalovati o zaplacení žalobní pohledávky již r. 1923 nebo později před uplynutím lhůty promlčecí. Žádost o určení výše pohledávky advokátní komorou nelze považovati za překážku takovou vůbec, a to tím méně, když táž nebyla podána, jak už bylo svrchu uvedeno, ve srozumění s žalovanou obcí, nýbrž jen ve srozumění se starostou S-em, kterýž ke smlouvě o rozhodčím nebyl obcí zmocněn.

Čís. 12564.

Řidič auta, jenž má dost místa předjeti chodce na větší odstup, není oprávněn ani při mírné rychlosti a ač dal výstražné znamení, těsně předjeti podle chodce, pohybujícího se týmž směrem, třebaže chodec ví o blízcím se autu.

Povinností chodce jest ustoupiti z jízdní dráhy na chodník, třebaže jde o málo frekventovanou vedlejší ulici.

Míra spoluzavinění stařícké ženy, jdoucí v jízdní dráze, a řidiče, těsně ji předjíždějícího.

(Rozh. ze dne 29. dubna 1933, Rv I 139/32.)

Žalobkyně, jdouc po městské ulici, byla poražena nákladním automobilem žalovaného a poraněna. Žalobní nárok na náhradu škody uznal procesní soud první stolice důvodem po právu. Odvolací soud vyhověl odvolání žalovaného potud, že uznal žalobní nárok důvodem po právu jednou třetinou. Důvody: Již ze skutkových zjištění rozsudku prvního soudu vyplývá, že žalobkyně nejpozději v době, když byla asi deset kroků vlevo před autem, které bylo u dolní brány pivovarské budovy, zpozorovala, že se blíží auto nebo je alespoň při pozornosti, již bylo u ní předpokládati (§ 1297 obč. zák.) zpozorovati musila. Samozřejmě její povinností bylo, by ihned v zájmu vlastní tělesné bezpečnosti opustila jízdní dráhu, v jejímž středu kráčela, vedouc po pravé straně na šňůře psa, a odebrala se na chodník. K tomu měla žalobkyně dost času, vezme-li se zřetel na její vzdálenost od auta a na neobyčejně malou jízdní rychlost silostroje. V tom, že neopustila jízdní dráhu, ačkoliv blížící se auto zpozorovala, nebo aspoň zpozorovati musela, stále pokračovala v chůzi středem ulice, spočívá podle názoru soudu odvolacího hrubé zavinění žalobkyně, jímž byla způsobena škodná událost. Zbývá přezkoumati, zda toto zavinění žalobkyně bylo jedinou

příčinou škodné události, či zda k této události zavadlo také příčinu zanedbání předepsané a odborné opatrnosti žalovaným. Při povinné (§ 1299 obč. zák.) pozornosti mohl žalovaný seznati, že žalobkyně pokračovala v chůzi středem jízdní dráhy, ač bylo dáno znamení houkačkou. Měl proto použití vši opatrnosti, by zabránil srážce se žalobkyní. Rozhodně jednal proti potřebné opatrnosti, když se pokoušel projeti těsně vedle žalobkyně, aniž by řídil vůz dále do prava. Kdyby byl dbal této opatrnosti, byla by bývala škodná událost odvrácena. Žalovanému se tudíž nezdařil úplně důkaz podle § 2 aut. zák., pročez ručí podle § 1 aut. zák. Při správném hodnocení okolností jest zavinění na straně žalobkyně, jež bezstarostně kráčela středem ulice, ačkoliv mohla postřehnouti auto, hodnotiti výše, než žalovaného, jenž se provinil opomenutím nejkrajnější opatrnosti požadovatelné na řidiči silostroje. Proto pokládá soud odvolací rozdělení škody v poměru 1. ke 2. za přiměřené.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání žalovaného, vyhověl však částečně dovolání žalobkyně a změnil rozsudky obou nižších soudů v ten rozum, že uznal nárok žalobkyně z polovice důvodem po právu.

D ů v o d y:

Dovolacím důvodem § 503 č. 4 c. ř. s. hájí žalovaný stanovisko, že jest řidič auta oprávněn při mírné rychlosti a, dav výstražné znamení, těsně předjetí vedle chodce pohybujícího se týmž směrem, ví-li chodec o blížícím se autu. Nelze mu však přisvědčiti, neboť předjíždění takové se nesrovnává s průměrnou a odbornou opatrností (§§ 1297 a 1299 obč. zák.), má-li řidič dosti místa předjetí chodce na větší odstup, jakž tomu jest v souzeném případě, neboť sebe menší, i nechtěný pohyb chodce ve směru k autu, jako zavrátování nebo klopýtnutí neb uleknutí může míti v zápětí, že auto chodce zasáhne, a nemění nic na tomto názoru, že auta jezdí v městech často těsně při chodnících. Ovšem, že bezstarostná chůze chodce v jízdní dráze, pokud to není nutností, jest neopatrností i na jeho straně, avšak řidič auta není oprávněn bezstarostně zachovati dosavadní směr jízdy, když tím ohrožuje chodce a má možnost z ohrožené sféry odbočiti. Nevyvinil by se proto žalovaný řidič úplně (§ 2 zákona o provozu silostrojů), ani kdyby bylo zjištěno, že žalobkyně auto žalovaného před úrazem předešla a že o jedoucím za ní autu věděla, jak svědek František R. potvrzuje, a není proto důvodnou výtku dovolacím důvodem § 503 čís. 2 c. ř. s. činěná, že odvolací soud okolnost tu neprávem nepokládá za důležitou, zejména, an odvolací soud dospěl k závěru, že žalobkyně při pozornosti, již bylo u ní podle § 1297 obč. zák. předpokládati, auto zpozorovati musila, což stačí ke stanovení míry spoluzavinění žalobkyně.

Dovolání žalobkyně, opřené o dovolací důvod § 503 čís. 4 c. ř. s. jest částečně důvodné. Důsledným jest závěr odvolacího soudu, že žalobkyně zpozorovala neb aspoň zpozorovati musela auto za ní se blížící na vzdálenost deseti kroků, neboť jest zjištěno, že řidič dával na tuto vzdálenost výstražné znamení, sama připouští, že není nedoslýchavou a krátkozrakou, a nelze proto vyloučiti, že by neslyšela při patřičné bdělosti výstražné znamení na tak krátkou vzdálenost. Právem dovozuje proto odvolací soud, že bylo její povinností při průměrné bedlivosti

ustoupiti z jízdní dráhy na chodník, třebaže jde o málo frekventovanou vedlejší ulici, a že k tomu měla dosti času vzhledem k mírné rychlosti a vzdálenosti auta. Neodporuje spisům, že odvolací soud nazývá kraje ulice chodníkem, ač jde jen o pásy ulice oddělené jen rigolem, poněvadž nevhodné pojmenování nemá věcného významu a slouží jen k označení bezpečného místa, kam žalobkyně z jízdní dráhy mohla ustoupit. Že z přilehlých otevřených vrat pivovaru jí hrozilo nebezpečí vyjetím vozidla, není dokázáno a není také dokázáno, že mohla ustoupit právě jen v místech, kde jsou vrata; byl proto její zavčasný ústup z jízdní dráhy snadno proveditelný, i když vedla na provázku malého psa, kterého přece musila býti s to ovládnouti. Nelze proto žalobkyni spoluzavinění na úraze zprostiti. Avšak v uvážení, že jde o 78 let starou a slaboučkou osobu, jejíž postřeh není tak bystrý a vnímání tak rychlé, jako u průměrného člověka v plné tělesné a duševní síle, a v uvážení, že řidič, ač věděl, že žalobkyně na prvé výstražné znamení nereaguje, jel v dosavadním směru dále a zatroubil na ni po druhé na mnohem kratší vzdálenost a tím ji zřejmě ulekl, byla míra jejího spoluzavinění stanovena na polovici a bylo proto podle § 2 odstavec (4) zákona o provozu silostrojů uznáno na polovici jejího nároku.

Čís. 12565.

Není zmatkem podle § 477 čís. 4 c. ř. s., byla-li straně uložena záloha na znalce v nepřiměřené výši.

(Rozh. ze dne 29. dubna 1933, Rv I 523/33.)

Žalobě o zaplacení peněžité pohledávky bylo vyhověno s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c. Nejvyšší soud uvedl v otázce, o niž tu jde, v

d ů v o d e c h:

Není tu vytýkaného zmatku podle § 477 čís. 4 c. ř. s. (§ 503 čís. 1 c. ř. s.), který vidí dovolatel v tom, že mu odepřeno vlastně právo tím, že mu byla uložena záloha na znalce v nepřiměřené výši, neodpovídající jeho majetkovým poměrům. O řečeném zmatku lze totiž mluvit jen tehdy, pakli straně nezákonným postupem byla odňata vůbec možnost před soudem projednávat, nikoliv však i tehdy, pak-li strana je toliko při jednání před soudem omezena potud, že to může mít vliv na způsob a rozsah jednání.

Čís. 12566.

Vada, že byl proveden důkaz o okolnostech, o nichž nebyl připuštěn, byla zhojena opomenutím výtky podle § 196 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 29. dubna 1933, Rv I 586/33.)

Směnečný platební příkaz byl ponechán v platnosti s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c. Nejvyšší soud uvedl v otázce, o niž tu jde, v